Lietas arhīva Nr. 104AA-0021-19/20
ECLI:LV:RAT:2019:0208.1A68005918.8.S

SPRIEDUMS
Rīgā 2019.gada 8.februārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesnesis Guntars Kveska
tiesneses Smaida Gļazere un Iveta Brimerberga

izskatīja rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietas materiālus sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/pers. LM/" pilnvarotas pārstāves iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 18.septembra spriedumu, saskaņā ar kuru atstāts negrozīts Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2018.gada 8.marta lēmums Nr. 30.7-22.11/1084., bet SIA "/pers. LM/" sūdzība noraidīta.

Aprakstošā daļā

2017.gada 27.decembrī Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu kontroles pārvaldes Uzņēmējdarbības kontroles nodaļas (turpmāk VID NKP UKN) Otrās nodaļas galvenā nodokļu inspektore O.Červonaja sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. NK034227 , par to, ka SIA "/pers. LM/" (reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/) struktūrvienībā "Kosmētikas veikals" (NMR kods 90011064119) adresē /adrese/, darījumu reģistrācijai lietoja kases aparātu CHD 3050 3.62.0 (šasijas Nr.E055120293) ar mainītu programmu un konstrukciju.

Protokolā norādīts, ka SIA "/pers. LM/" ir pārkāpusi 2014.gada 11.februāra Ministru kabineta noteikumu Nr.95 "Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskās prasības" 31.1., 65.1, 71.1 apakšpunktu, līdz ar to ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, par kuru paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk LAPK) 156.[1]panta piektajā daļā (lietas 41.-45.lpp.).

Ar VID NKP Juridiskās daļas Administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vadītājas /pers. I.V./ 2018.gada 18.janvāra lēmumu Nr.NK034227 SIA "/pers. LM/" tika saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 156.[1]panta piekto daļu un sodīta ar naudas sodu 430 EUR, konfiscējot ar 2017.gada 10.novembra Mantu un dokumentu izņemšanas protokolu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.23.24.2/90 izņemto kases aparātu CHD 3050 (šasijas Nr.E055120293) un kases aparāta tehnisko pasi Nr.6680-17 (lietas 33.-39.lpp.)

SIA "/pers. LM/" minēto lēmumu pārsūdzēja augstāk stāvošai amatpersonai un VID ģenerāldirektore 2018.gada 8.martā pieņēma lēmumu Nr. 30.7-22.11/1084 (turpmāk - lēmums) ar kuru nolēma atstāt negrozītu VID NKP Juridiskās daļas 2018.gada 18.janvāra lēmumu Nr.NK034227, bet iesniegto sūdzību noraidīja (lietas 17.-22.lpp.).

SIA "/pers. LM/" minēto lēmumu pārsūdzēja tiesā un Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa 2018.gada 18.septembrī taisīja spriedumu, ar kuru atstāja negrozītu Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2018.gada 8.marta lēmumu Nr. 30.7-22.11/1084., bet SIA "/pers. LM/" iesniegto sūdzību noraidīja (lietas 120. -132.lpp.).

Pirmās instances tiesa ņemot vērā lietā konstatētos apstākļus spriedumā secinājusi, ka sūdzības iesniedzēja saimnieciskās darbības veikšanā lietojot reģistrētu kases aparātu CHD 3050 (šasijas Nr. E055120293), neievēroja Ministru kabineta noteikumu Nr. 95 noteiktās kases aparāta tehniskās prasības, un tematiskās pārbaudes laikā tika konstatēts, ka kases aparātam ir mainīta programmatūra un konstrukcija. Lietā gūtie pierādījumi pamato to, ka, izmantojot kases aparātu, ir konstatētas faktiskas tā darbības neatbilstības, kases aparātam ir mainīta programmatūra un konstrukcijas, kas rada iespēju slēpt vai samazināt ar nodokļiem un nodevām apliekamo objektu.

No tematiskās pārbaudes akta un kases aparāta apskates akta izriet, ka tematiskās pārbaudes ietvaros tika iegūtas loģiskās datu kopijas no Sūdzības iesniedzējas lietošanā esošā kases aparāta un, veicot minētā kases aparāta apskati, tika konstatēts, ka elektroniskajā kontrollentē netiek atspoguļota visa informācija, kas norādīta dienas (perioda) finanšu pārskatā (Z pārskats). Tematiskās pārbaudes laikā vairākos gadījumos tika konstatēts, ka pastāv iespēja iejaukties kases aparāta darbībā, nebojājot stingrās uzskaites plombu.

Pirmās instances tiesa spriedumā norādījusi, ka administratīvā soda mērķis par lietā konstatēto pārkāpumu ir vērsts uz to, lai noteiktu personas disciplīnu normatīvo aktu ievērošanā. Vērtējot pārkāpuma raksturu, tiesa secinājusi, ka tas ir saistīts ar normatīvo aktu prasību neievērošanu, kas attiecas uz kases aparātu lietošanu komersanta saimnieciskās darbības laikā. Pārkāpumu izdarīšanas raksturs un apstākļi ir saistīti ar sūdzības iesniedzējas rīcību, kā rezultātā tika radīta iespēja slēpt vai samazināt ar nodokļiem un nodevām apliekamo objektu, tādējādi aizskarot valsts un sabiedrības intereses valsts budžeta ieņēmumu jomā. Šāda rakstura pārkāpums skar sabiedrības intereses nodokļu administrēšanas jomā, un pārkāpums nevar tikt vērtēts kā nebūtisks vai maznozīmīgs.

Tā kā pārkāpums noticis ilgstošā periodā - vismaz laikā no 2017.gada 26.maija līdz 2017.gada 10.novembrim, ņemot vērā pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, to, ka lietā nav konstatējami atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, kā arī sūdzības iesniedzējas deklarēto kopējo darījumu vērtību 2017.gada janvārī - novembrī 139 547,88 EUR apmērā, tiesa atzinusi, ka uzliktais naudas sods 430 EUR apmērā atbilst soda sankcijas minimālajam apmēram, ir vērtējams kā samērīgs un administratīvā soda mērķim atbilstošs.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka iestāde pamatoti secinājusi, ka atbilstoši LAPK 274.[1]panta regulējumam un, ņemot vērā pārkāpuma apstākļus (kases aparāta lietošana, kam ir mainīta programma un konstrukcija), lietā izņemtais administratīvā pārkāpuma izdarīšanas rīks kases aparāts CE1D 3050 (šasijas numurs E055120293) un tā tehniskā pase Nr. 6680-17 ir konfiscējami.

Par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 18.septembra spriedumu SIA "/pers. LM/" valdes locekle /pers. I.V./ (turpmāk - sūdzības iesniedzēja) iesniegusi apelācijas sūdzību, norādot, ka tiesas spriedums un VID lēmums ir pilnīgi nepamatoti, absurdi un atceļami.

Sūdzības iesniedzēja atsaukusies uz VID Nodokļu kontroles pārvaldes 2017.gada 10.novembra tematiskajā pārbaudē SIA "/pers. LM/" struktūrvienībā "Kosmētikas veikals" reģ. Nr./reģistrācijas numurs//adrese/ konstatēto, norādījusi, ka tiesa spriedumā bez jebkāda faktiskajiem apstākļiem atbilstoša tehniska, normatīva un loģiska pamatojuma, kā arī bez iesniedzējas argumentu vērtējuma, pilnībā ignorējot faktu par kases aparāta

atbilstību VID sertifikācijai un to, ka lietotājs nav iejaucies tā darbā un nepārzina tā konstrukciju, ir secinājusi, ka iesniedzēja ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu un bez kāda likumīga pamata konfiscējusi tā īpašumu - kases aparātu.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka spriedums nav pamatots ar faktisko apstākļu un atbilstošu tehnisko prasību izvērtēšanu atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem un atbilstības institūcijas atzinumam, bet ir pamatots ar VID un Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas pieņēmumiem par kases aparāta tehnisko neatbilstību, kas nav pierādīta. Tiesai bija jāpamato savi secinājumi, ka lietotājs būtu atbildīgs par legāli iegādāta, sertificēta, reģistrēta un apkalpojošā dienesta noplombēta kases aparāta uzbūvi, pie kuras lietotājam nav pat piekļuves, jo tas ir noplombēts.

Sūdzībā norādīts, ka tiesa nav ievērojusi LAPK 289.[13]pantā noteikto, ka ir jāpārbauda materiālo un procesuālo normu piemērošana, kas konkrētajā gadījumā ir vitāli nepieciešams, jo VID un tiesai bija jāpamato lietotāja pārkāpumi, lietojot legālu, sertificētu un noplombētu kases aparātu.

Sūdzības iesniedzēja atsaucoties uz LAPK 274.panta otrās daļas 6.punktā noteikto, par tiesisko un faktisko apstākļu konstatējumu, kas konkrētajā gadījumā nozīmētu pārbaudīto kases aparātu konstatētu nelegālu izcelsmi, neatbilstību VID reģistrētajiem etalonmodeļiem, vai arī pierādītu iesniedzējas nelikumīgas darbības, bet tas nav izdarīts.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka visas VID lēmumos norādītās it kā neatbilstības nekādā gadījumā nav attiecināmas uz viņu lietošanā esošo kases aparātu, jo tam ir veikta atbilstības pārbaude VID noteiktajā institūcijā un ir reģistrēts VID datu bāzē ar tādu specifikāciju, kas pilnībā atbilst VID reģistrētajai un tas bija noplombēts.

Sūdzībā norādīts uz virkni Administratīvā procesa likuma normu, kuru prasībām neatbilst iestādes un tiesas rīcība administratīvā pārkāpuma lietā.

Sūdzības iesniedzēja lūdz atcelt Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 18.septembra spriedumu.

Lūdz atmaksāt VID prettiesiski izņemtā kases aparāta vērtību 320 EUR un atlīdzināt ar VID prettiesiskajām un nelikumīgajām darbībām radītos zaudējumus 180 EUR un morālo kaitējumu 3000 EUR apmērā.

Lūdz lietu izskatīt mutvārdu procesā, jo pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā sūdzības iesniedzējas, kā labticīga lietotāja argumentus.

Motīvu daļa

Saskaņā ar LAPK 289.[21]pantā noteikto, apgabaltiesa apelācijas sūdzību izskata koleģiāli triju tiesnešu sastāvā, rakstveida procesā un ievērojot šā kodeksa divdesmit trešajā „a" nodaļā noteikto tiesvedības kārtību. Tiesa pēc savas iniciatīvas var pieņemt lēmumu par apelācijas sūdzības izskatīšanu tiesas sēdē.

Neskatoties uz sūdzības iesniedzējas lūgumu skatīt lietu mutvārdu procesā, Krimināllietu tiesas kolēģija uzskata, ka iesniegto sūdzību, var izskatīt rakstveida procesā, izvērtējot lietas materiālus. Sūdzības iesniedzēja nebija lūgusi pirmās instances tiesu skatīt lietu mutvārdu procesā, un nevar paļauties, ka sūdzības noraidīšanas gadījumā mutvārdu process notiks apelācijas instances tiesā.

Krimināllietu tiesas kolēģija novērtējusi apelācijas sūdzības motīvus un pārbaudījusi lietas materiālus atzīst, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 18.septembra spriedums ir atstājams negrozīts, bet iesniegtā sūdzība noraidāma.

Tiesas kolēģija ir pārbaudījusi pārsūdzības argumentāciju sākot no sūdzības, kuru 2018.gada 5.februāra SIA "/pers. LM/" nosūtīja VID ģenerāldirektorei (lietas 29.-30.lpp.), pirmās instances tiesas izskatītās sūdzības motivāciju (lietas 5.-6.lpp.) un apelācijas instances tiesai iesniegto sūdzību (lietas 143.-145.lpp.), secina sekojošo.

Tiesas kolēģija atzīst, ka sūdzības iesniedzēja arī galīgajā pārsūdzības instancē, pēc būtības sūdzības pamatošanai izmanto tos pašus argumentus, kurus norādījusi sūdzībās augstākai amatpersonai un pirmās instances tiesai.

Saskaņā ar LAPK 289.[17]panta trešās daļas 1. un 2.punktu, apelācijas sūdzībā būtu jānorāda kādu materiālo tiesību normu rajona (pilsētas) tiesa nepareizi piemērojusi vai iztulkojusi vai kādu procesuālo tiesību normu pārkāpusi un kā tas ietekmējis lietas izspriešanu, kā arī kādus pierādījumus rajona (pilsētas) tiesa nepareizi novērtējusi un kā tas ietekmējis lietas izspriešanu.

Neskatoties uz augstāk norādīto prasību sūdzības iesniedzējas argumentācija savā būtībā aprobežojas ar deklaratīvu apgalvojumu izteikšanu par to, ka SIA "/pers. LM/" nevar tikt saukta pie administratīvās atbildības, jo uz pārbaudes brīdi lietotais kases aparāts bija prasībām atbilstošs, noteiktajā kārtībā bija reģistrēts VID un stigrās uzskaites plomba pārbaudes brīdī nebija bojāta. VID darbinieku rīcība tiek dēvēta par tendenciozu patvaļu ar mērķi degradēt konkrētas markas kases aparātu reputāciju u.tml.

LAPK 243.panta ceturtā daļa nosaka, ka ja vien administratīvā pārkāpuma lietvedībā netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu ir uzskatāmas ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī administratīvā pārkāpuma protokolā fiksējusi amatpersona.

No šīs LAPK normas izriet, ka amatpersonas (šajā gadījumā Valsts ieņēmumu dienesta darbinieka) sastādītajā administratīvā pārkāpuma protokolā iekļautās ziņas ir atzīstamas par publiski ticamām. Lai tās apšaubītu sūdzības iesniedzējai ir jāiesniedz savi pierādījumi, taču kā ir redzams no visu iesniegto sūdzību satura, SIA "/pers. LM/" ir aprobežojies ar dažādu deklaratīvu apgalvojumu izteikšanu, kuri neapstiprinās ar pierādījumiem.

VID darbinieki pēc veiktās pārbaudes administratīvā pārkāpuma protokolā izvērsti un detalizēti apraksta tās programmu un konstrukcijas izmaiņas, kas konstatētas konfiscētajā kases aparātā. Sūdzībā savā būtībā nav nekādi pretargumenti tam, ko konstatē VID amatpersonas - citēts - "*Kases aparātu saslēdzot ar datoru izmantojot RS232 pieslēgvietu ir iespējams dzēst kases aparāta Grand total rādītājus, nenoņemot plombu. Veicot dzēšanu kases aparāts saglabā secīgu dokumentu un Z pārskatu numerāciju*" kā arī "*Pārbaudes laikā konstatēts, ka kases aparātam iespējams mainīt tā datumu, laiku un šasijas numuru. Šādas darbības iespējams veikt kases aparātu saslēdzot ar datoru izmantojot RS232 pieslēgvietu. Tādējādi datumu, laiku un šasijas numuru iespējams mainīt nenoņemot plombu.*" un citām konstatētajām kases aparāta darbības neatbilstībām. Administratīvā pārkāpuma protokolā ir dotas norādes uz to, kā šīs izmaiņas dod iespēju slēpt vai samazināt ar nodokļiem apliekamo objektu. Sūdzības iesniedzējas argumentācija, kurā tiek uzsvērts fakts, ka kases aparāta plomba nav bijusi bojāta, šajā gadījumā ir maznozīmīgs, jo ir konstatēta iespēja ietekmēt iekārtas darbu plombu nebojājot.

Tiesas kolēģija norāda, ka Ministru kabineta 2014.gada 11.februāra noteikumu Nr.96 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība" II daļa nosaka lietotāja pienākumu kopumu, kas aptver visus ar iekārtu atbilstošas darbības nodrošināšanu saistītos jautājumus. Tiesas kolēģija uzskata, ka no minēto noteikumu būtības izriet, ka tieši iekārtu lietotājam ir jāseko, lai iekārtas darbība atbilstu šo noteikumu un citu pakārtotu normatīvo aktu prasībām.

Ņemot vērā, ka iesniegtā apelācijas sūdzība daļēji ir pamatota ar Administratīvā procesa likuma normām, tiesas kolēģija norāda, ka pēc 2009.gada 1.janvāra Administratīvā procesa likuma piemērošana izskatot lietas par administratīvajiem pārkāpumiem, nav paredzēta *(skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 26.novembra lēmums lietā SKA-791/2009 ; 2010.gada 29.marta lēmums SJA-14/2010).* Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā ietvertais materiālo un procesuālo tiesību normu kopums ir pilnīgs un izsmeļošs, līdz ar ko atsauces uz Administratīvā procesa likuma normām izskatot administratīvo pārkāpumu lietas, nav ņemamas vērā.

Tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa sniegusi pareizu lietas faktisko apstākļu juridisko novērtējumu, līdz ar to pirmās instances spriedums ir tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12]panta otrā daļas 4.punktu, 289.[21]pantu un 289.[22]pantu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 18.septembra spriedumu atstāt negrozītu, bet sabiedrības ar ierobežot atbildību "/pers. LM/" (reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/) iesniegto sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Spriedums sastādīts 2019.gada 8.februārī.

Tiesnesis (personiskais paraksts) G.Kveska

Tiesnese (personiskais paraksts) I.Brimerberga

Tiesnese (personiskais paraksts) S.Gļazere

NORAKSTS PAREIZS
Rīgas apgabaltiesas
Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesnesis G.Kveska
Rīgā 08.02.2019.